

KÖKTÜRK, Erol, “Yeni Dönemde Harita Sektörünü Bekleyen Görevler”, *Üyelerimize Mektup, TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Yayını*, Ağustos 99 Sayısı, s: 2-3.

YENİ DÖNEMDE HARİTA SEKTÖRÜNÜ BEKLEYEN GÖREVLER

Doç. Dr. Erol KÖKTÜRK

18 Nisan seçimlerinin toplumumuzda çok yönlü tartışmalar yaratan sonuçları oldu. İlk kez bir arada yapılan genel ve yerel seçimlerde oyların dağılımındaki farklılaşmalar, seçmen eğilimleri konusunda yeni değerlendirmeleri de yanı sıra getirdi. Seçim Yasası’ndan ve ülke barajının yüksek olmasından kaynaklanan nedenlerle parlamentoya girebilen parti sayısında azalma oldu. Parlamento’nun siyasi yapısı farklılaştı. 2 bağımsız, 1 belirsiz, 547 bağımlı milletvekili olan bir parlamentomuz var. Kadın milletvekili sayısı yine çok az ve yaş ortalaması yine çok yüksek... Hayırlı olsun... Yoğun biçimde gelişen ve değişen (ya da değiştirilen) gündemin içinde bir hükümet kuruldu ve güven oyu aldı. Maço özelliği göze batan hükümetin protokolü, program tartışmaları ve güven oylaması farkında bile olunamadan sonuçlandı gitti.

İnsanlar düzleminde de kurumlar düzeyinde de yaşam sürüyor. Kurumsallaşma oranının düşük olduğu toplumumuzda, şimdi yeni Bakanlar Kurulu ve yeni Bakanlar “ne yapacak?” beklentisi başladı. Bakanlar değişen kurumlarda bürokraside bekleyişin başladığı gözleniyor. Her bakan değiştiğinde gözlendiği gibi... Kanımca gelişmişliğimizin önemli sorunlarından birisi bu. Kurumlar ve kurallar ülkesi olmaktan çıkıp, makamlar ve kişiler ülkesi olduğumuzdan, kişilere bağımlı kurumsal işleyişleri kanıksar olduk. O nedenle “birisi gelse şurayı, burayı kurtarsa”, hatta “ülkeyi kurtarsa” beklentileri öylesine yaygınlaştı ki... Şimdi yeni Bakanlar Kurulu’na, yeni kurtarıcılar olarak bakılıyor. Önce geçmiş dönemlere bakılıyor. İlla ki bir şeyler bulunuyor eleştirilecek. İşin ilginç yanı partinin Bakanları bile, önceki dönemde partilerine ait Bakanların yönetimlerini eleştiriyorlar. Şimdilerin Cumhurbaşkanı’nın bu görevinden önce söylediği gibi, “onlar olurken siz Çemişgezek’te tapu müdürü müydünüz?” demek kaçınılmaz oluyor.

Kuşkusuz seçimler, sonuçları, hükümet, gündem, daha doğrusu gündemler konusunda çok şey söylenebilir. Yazılabilir. Bunlar başka yazıların konuları olabilir. Bir sektör organında ele alınması gereken, bu yeni çerçevede sektörün durumu... Sahi ne olacak bizim halimiz? Bilgisayarları bile çokerttiği söylenen bu soru dilimizin ucuyla, Bakanın görev süresine bağlı, yeni geleceklere bağımlı bir yaklaşımla tartışılmaz. Hele hele miyop gözlükleri çıkarıp politik gözlüklerle tartışma masasındaki yerimizi aldığımızda bir yerlere varmamız çok zor...

Bir kez kabul etmek zorundayız ki, *sektörün geleceği ile ilgili tasarımlar, olsa olsa bu sektörün mensuplarınca yapılabilir.* Kuşkusuz komşu ve ilgili meslek gruplarından katkılar istenebilir. Ancak omurga, sektörün aktörleridir. O zaman sektörün yeterli ve yetkin aktörlerini değişik nedenlerle atıl durumda tutma lüksümüzün olmadığını belirtmek gerekmektedir. Sanırım sorunlarımızın başında bu gelmektedir. Bu konudaki öznellikler aşıldığı zaman, sorunları çözme sürecinin yoğunlaştığı görülecektir. Meslektaşlık ilişkilerinde kini ve nefreti kurumların ve sektörün dışına çıkarabildiğimiz gün uygarlaşma konusunda önemli bir adım da atmış olacağız.

Önemli bir diğer nokta *sektör ile ilgili bir “bütüncül hayalimizin” olmayışdır.* Adına “vizyon” da denilen, “gelecekte yaratmak istediğimizin hayalimizde temsili... Bizim temel değerlerimizin, misyonumuzun, emellerimizin, umutlarımızın güçlü bir sentezi... ‘Miyonumuz nasıl bir gelecek yaratacak?’ sorusuna verilen yanıt... Yaratmak istediğimiz geleceğin resmi... ‘En sonunda ne elde etmek istiyoruz’a işaret ederek *şimdiki sınırlarımızı aşmamızı sağlayan hedefler kümesi...*”, peşinden koştuğumuz hedefleri planlamaktır. Sektörel verimlilik, enerjilerin kalıcı sonuçlara yöneltilmesi, sektör moralinin yükseltilmesi ve yeni güdülenmeler için hedeflerin belirlenmesi, ara hedeflerin saptanması, hedeflere çekim gücü yüklemelerinin yapılması gerekir. 2010-2015 yılında özlediğimiz bir sektör vizyonu tarifi, sektörün aktörlerini, somut düşünmeye yönlendirecektir. Akşamdan-sabaha çözüm beklemenin yerini, adım-adım yöntemi alacak ve atılan

adımların hedefe götürmesi, sektörün kendine güvenini pekiştirecektir. Sektörün, kişileri, kurumları, örgütleri, dostları ve bunların aralarındaki ilişkiler, güç ve görev dağılımları, kamuoyu yaratma yetenekleri, parlamentoyu etkileme gücü hep bu vizyon-hayal ve hedefler çerçevesinde yeni anlamlar kazanacaktır. Sektörümüz şimdilerde dağınıktır ve böylesi bir vizyondan yoksundur.

Kurumlar ve makamlar konusunda inanılmaz bir siyasallaşma yaşanıyor. Bu durum, sektörümüz için de geçerli. Siyasetin yozlaşmış kuralları, atamalara ve yönetim anlayışlarına yansıyor. Bu konularda kurumlar bazında kötü alışkanlıklar oluşuyor. Kurumların nitelikleri, görev katalogları, yetki dağılımları, kurum içi ve dışı ilişkiler hep bu yozlaşmış siyasal çerçevede biçimleniyor. Siyasal çerçeve değişince de, yeni çerçeve işe yeniden ve kendi çerçevesiyle başlıyor. Kurumların, projelerin, görevlerin, sorumlulukların sürekliliği, diye bir şey kağıt üzerinde kalmış. Atamalarda temel unsur sadakat olmuş. Liyakata dönüp bakan yok. Bilginin ve düşüncenin değer bulmadığı inanılmaz yanlış bir süreci yaşıyoruz. Böylesi bir yapılanma sektör içi gerilimleri artırırken, sektörün sorunları çözme yetisini dumura uğrattıyor. Aynı sorunlarla yıllardan beri yaşamayı sürdürüyoruz. Kendi içine dönük bir sektör yapılanması, bu yapıyla, çevresinden ve çağdaş gelişmelerden, yeni olanaklardan da kopuyor.

Sektör etkisini yitirince, sektör içinde hep “aynı”lar yaşandıkça, ortaya çıkışlar ve kamuoyu düzlemindeki duruş zayıf kalınca *aidiyet duygusu parçalanıyor.* Sektörün kimliğindeki flulaşma, kaypak ve renksiz sektör kimliği, sektör aktörleri düzlemindeki aidiyet duygusunu köreltiyor. Bu, aslında, en tehlikeli noktalardan birisi. Aidiyet duygusu körelince, sahiplenmeler azalıyor. Bir şeylere kendini adayanların sayısı aliveli-selami’yi bir türlü geçemiyor. Sektör için düşünenlerin sayısı giderek azalıyor. Sektörün örgütlü kanadında görev alanlar hep aynı yüzler oluyor. Yıpranmalar, yorgunluklar, üretimi düşürüyor. Kurumsal düzeydeki aidiyet duygusu zayıflıkları, alışkanlıkları sürdürme çabalarını besliyor.

Sektörün kamu ve özel kurumları dışında yer alan örgütlü kurumlarının değişimlerin önderi olmaları gerekiyor. Ancak oralarda da seçim dönemlerinde yaşanan seçme-seçilme yarışı, sonraki dönemlerde yükün seçilenlerin omuzlarında kalması sonucunu doğuruyor. Bu sonuç da yöneticiler düzeyinde bir çalışma döneminde bile yorgunluklara ve bir daha görev almamalara neden oluyor. Örgütlerimizde kurumsallaşmış çalışma anlayışları henüz yerleşmemiş durumda. Oralarda da kişilere bağımlı işleyişler var. Ne de olsa bileşik kaplar kuralı çalışıyor. Katılım sorunları, üretim sorunları, üye tabanının çeşitli beklentilerini kucaklama sorunları, sektörde değişimin örgütleyicisi olma görevleri, yatay ve dikey örgütlenme sorunları çözüm bekliyor. Örgütlerle, örneğin Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası’yla üyelik bağı dışında bir bağı olmayanlar, üyeliği pasif üyelik olarak kabul edenler, yöneticilerden çok şey bekliyor. “Çalışmalara katılmam, ama bir şeyler yapılmasını beklerim” yaklaşımları eleştirilerin hak edilmediği noktalar olarak belirginleşiyor.

Sektörün 2010-2015’lerini kucaklayacak, omuzlayacak yeni bir kuşağın eğitilmesi gerekiyor. Ülkemizde haritacılık eğitimi veren meslek liselerinden üniversitelere kadar tüm eğitim kurumları arasında yeni bir eşgüdüm ağının örülmesi artık kaçınılmaz oldu. Mühendis düzeyindeki eğitimin de yeni ve farklı bakışlarla ele alınması gerekiyor. Burada önemli bir tehlike, öykünmecilik. Doğrunun kuşkusuz nesnel olması gerekiyor. Ancak eğitim gibi bir konuda, “diğer ülkelerin ne yaptığına” bakmak gerekli, ancak yeterli olmayan bir koşuldur. Asıl olan kendi ülke koşullarımızı, sektörümüzden beklentileri, insan malzemesini, olanakları ve kısıtlayıcıları göz önünde bulundurmadır. Bu yapılmazsa, iklimi ve toprak yapısı, tarım yapma yöntemleri farklı bir ülkeden alınan tohumun ülkemizde aynı verimi verememesi sonucu nasıl kaçınılmazsa, eğitim modelinde de ülke koşullarını gözetmeden yapılacak modellemenin beklenen sonuçları üretmeyeceği bir gerçektir.

Willy BRANDT, vasiyetinde mezar taşına, “*elimden geleni yaptım*” diye yazılmasını istemiş... Biz de elimizden geleni yapmalıyız. Öznelliklerimizi aşarak, saplantılarımızı, takınklarımızı aşarak, nesnel olma çabalarımızı büyüterek, elimizden geleni yapmalıyız. Biz bu sektörde “aidiyet” duygusunu yaşıyorsak, bunu yapmak görevimizdir. Yeni görevler, öncelikle yıllardan beri ayaklarımıza dolanan sorunları çözdüğümüzde gerçekleştirmeleri ortamını bulacaklar. Bilinmelidir ki, bugünün sorunları dünün eksik çözümlerinden kaynaklanıyor. Yarın sorun yaratmayacak olan çözümler üzerinde daha rafine düşünceler geliştirmeliyiz. Bu sürecin başlamasında hepimize görevler düşüyor...